

IBORALARNING MATNDA QO‘LLANILISHI

Sotvoldiyeva Gulmira Xoldarboy qizi
Andijon davlat chet tillar instituti
Roman-german va slavyan tillari fakulteti
1-kurs 101- guruh talabasi
Ilmiy maslahatchi: Kabulova Umida

Annotatsiya: Ushbu maqolada iboralarning matnda qo‘llanishi va ularning ahamiyati yoritilgan. Iboralar matni tushunarli, mazmunli va ravon qilishda muhim rol o‘ynaydi. Turli tillardagi iboralarning o‘ziga xos xususiyatlari ta’kidlangan, xususan, o‘zbek, rus, ingliz va nemis tillarida iboralar qanday ishlatilishi va ularning madaniy, tarixiy asoslari tahlil qilingan. Maqolada iboralarning to‘g‘ri ishlatilishi, matn mazmunini to‘g‘ri yetkazishda va xalqaro miqyosda axborot almashinuvida ularning muhim ahamiyatga egaligi ko‘rsatib o‘tilgan. Shu sababli, iboralardan foydalanishda ehtiyotkorlik va aniqlik talab etilishi ta’kidlangan.

Kalit so‘zlar: *iboralar, matn, til, tarjima, xalqaro, o‘zbek tili, rus tili, ingliz tili, nemis tili*

Аннотация: В данной статье раскрывается использование фразеологизмов в тексте и их значение. Фразеологизмы играют важную роль в создании понятного, содержательного и плавного текста. Рассматриваются особенности фразеологизмов на различных языках, в частности, узбекском, русском, английском и немецком, а также их культурные и исторические основы. В статье подчеркивается, что правильное использование фразеологизмов важно для передачи смысла текста и международного обмена информацией. Поэтому отмечается необходимость осторожности и точности при использовании фразеологизмов.

Ключевые слова: *фразы, текст, употребление, язык, перевод, международный, узбекский, русский, английский, немецкий.*

Annotation: This article discusses the use of idiomatic expressions in texts and their importance. Idioms play a crucial role in making the text understandable, meaningful, and fluent. The article examines the unique features of idioms in various languages, particularly Uzbek, Russian, English, and German, and their cultural and historical foundations. It highlights that the correct use of idioms is essential for conveying the content accurately and facilitating international information exchange. Therefore, the need for caution and precision when using idioms is emphasized.

Keywords: *phrases, text, usage, language, translation, international, Uzbek, Russian, English, German*

Zusammenfassung: Dieser Artikel beleuchtet die Verwendung von Redewendungen im Text und deren Bedeutung. Redewendungen spielen eine wichtige Rolle, um den Text verständlich, inhaltlich und flüssig zu gestalten. Die besonderen Merkmale von Redewendungen in verschiedenen Sprachen, insbesondere im Usbekischen, Russischen, Englischen und Deutschen, sowie deren kulturelle und historische Grundlagen werden untersucht. Der Artikel betont, dass der richtige Einsatz von Redewendungen für die präzise Vermittlung des Inhalts und den internationalen Informationsaustausch von großer Bedeutung ist. Daher wird die Notwendigkeit von Vorsicht und Genauigkeit beim Gebrauch von Redewendungen hervorgehoben.

Schlüsselwörter: *Phrasen, Text, Verwendung, Sprache, Übersetzung, international, Usbekisch, Russisch, Englisch, Deutsch.*

Kirish: Iboralar matning mazmunini boyitish, aniq va tushunarli ifoda qilishda muhim ahamiyatga ega. Ular, ayniqsa, ilmiy va rasmiy matnlarda ma'lumotlarni izchil va ravon yetkazishda yordam beradi. Ushbu maqolada iboralarning matnda qo'llanishi, ularning turli tillardagi o'ziga xos xususiyatlari va ularni to'g'ri ishlatishning ahamiyati haqida so'z yuritiladi.

Iboralar matn mazmunini ifodalash uchun kuchli til vositasi hisoblanadi. Ularni o'rinli va aniq ishlatish matni tushunarli, ravon va qiziqarli qilishning asosiy shartlaridan biridir. Noto'g'ri qo'llangan ibora matn mazmunini noto'g'ri anglashga sabab bo'lishi mumkin¹.

O'zbek tili: O'zbek tilidagi iboralar asosan xalq og'zaki ijodi va milliy urf-odatlariga asoslanadi. Ular obrazli va ma'no jihatidan boydir.

Rus tili: Rus tilidagi iboralar tarixiy va madaniy hodisalar bilan bog'liq bo'lib, mazmuniy aniqlikni ta'minlash uchun ko'p ishlatiladi².

Ingliz tili: Ingliz tilida iboralar odatda sodda va aniq tuzilmalar orqali ifodalanadi. Ular oson tushuniladi va global muloqot uchun qulay³.

Nemis tili: Nemis tilidagi iboralar murakkab tarkibiy tuzilmalar orqali beriladi va mazmunni aniq va tushunarli qilib yetkazish uchun xizmat qiladi⁴.

Iboralarni xalqaro miqyosda qo'llashda ularning to'g'ri tarjima qilinishi va boshqa tillarda to'liq anglanishi muhimdir⁵.

¹ Abdulhamidov Z. O'zbek tilida iboralarning grammatik xususiyatlari. Toshkent: O'zbekiston Milliy Ensiklopediyasi nashriyoti, 2020.

² Ivanov, P. Русская фразеология: история и современность. -Moskva: Nauka, 2018.

³ Smith, J. Understanding English Idioms and Phrases. London: Oxford University Press, 2019.

⁴ Müller, K. Deutsche Redewendungen und ihre Anwendung.- Berlin: Springer Verlag, 2021.

⁵ Iskandarov A. Matnda iboralardan foydalanish: Nazariya va amaliyot.- Andijon davlat universiteti ilmiy jurnali, 2017. 14(2), 45-52.

Turli tillarda yozilgan ilmiy maqolalar uchun iboralarning to'g'ri ishlatilishi, ularning ma'nosi to'g'ri aks ettirilishi zarur⁶.

Iboralarni to'g'ri ishlatishning ahamiyati. To'g'ri tanlangan iboralar matnning asosiy g'oyasini aniq va ravon yetkazishga yordam beradi.

Matnni qayta tahrir qilish jarayonida iboralarning mosligi va izchilligini tekshirish muhimdir⁷.

Iboralar noto'g'ri ishlatilsa, matn mazmuni noto'g'ri anglanishi va o'quvchini chalg'itishi mumkin⁸.

Xulosa: Iboralar matnning mazmunini boyitib, uni tushunarli va qiziqarli qilishga xizmat qiladi. Turli tillarda iboralarning o'ziga xos xususiyatlari bor, va ularni to'g'ri qo'llash yozuvchidan mahorat talab etadi. Xalqaro miqyosda yozilgan matnlarda iboralarning to'g'ri tarjima qilinishi va ularning ma'nosini aniq aks ettirish muhim. Shu sababli, iboralardan unumli va ehtiyotkorlik bilan foydalanish har qanday matnni samarali yetkazish uchun zarurdir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Abdulhamidov Z. O'zbek tilida iboralarning grammatik xususiyatlari. - Toshkent: O'zbekiston Milliy Ensiklopediyasi nashriyoti, 2020.
2. Ivanov, P. Русская фразеология: история и современность. -Moskva: Nauka, 2018.
3. Smith, J. Understanding English Idioms and Phrases. London: Oxford University Press, 2019.
4. Müller, K. Deutsche Redewendungen und ihre Anwendung.- Berlin: Springer Verlag, 2021.
5. Iskandarov A. Matnda iboralardan foydalanish: Nazariya va amaliyot.- Andijon davlat universiteti ilmiy jurnali, 2017. 14(2), 45-52.
6. Karimi, F. A Comprehensive Study of Idioms Across Languages. International Journal of Linguistics, 2021. 13(4), 233-245.
7. Popov, A. Idioms and Their Usage in Academic Writing. Journal of Language and Literature, 2022. 15(1), 112-120.
8. Rahimova, M. Xalqaro axborot muomalasida iboralarning roli. Filologiya masalalari, 2019. 7(1), 78-83.

---

⁶Karimi, F. A Comprehensive Study of Idioms Across Languages. International Journal of Linguistics, 2021. 13(4), 233-245.

⁷ Popov, A. Idioms and Their Usage in Academic Writing. Journal of Language and Literature, 2022. 15(1), 112-120.

⁸ Rahimova, M. Xalqaro axborot muomalasida iboralarning roli. Filologiya masalalari, 2019. 7(1), 78-83.